

Cæsar Emil Ramel Michelet

"Poudretkongen på Furuset"

Her er Emil Michelet med Jørgen Bull til venstre og husbestyrerinnen, frøken Ragna Hansen utenfor Micheletlund. De to andre er ukjente.

Foto: Jørgen Bull

Hva skjer?

Vi byr på filmkveld og opplesning, lysbildekåseri om Akergårdene og historien om Alna

side 3

Årsmøtet 2003

Referat fra årsmøtet 2003

side 4

Cæsar Emil Ramel Michelet

"Poudretkongen på Furuset"

En spennende artikkel om en spennende mann

side 8

Heimdalsluren

En "enestående" avis, utgitt i ett eneste eksemplar

side 9

Historie er spennende!

Fra stabburstrappen

Kjære lesere av AkersDølen!

Så er igjen et blad vendt om i historien; og nå skriver vi 2004. Det er noe forunderlig ved et hvert årsskifte, og det er mange måter å markere et på. Noen søker ensomhet – eller tosomhet, andre kan ikke få nok av festivitas omkring denne begivenheten. Fyrverkeriene ser ut til "å ta av" mer og mer for hvert år. I år ble det mer sprakende enn på lenge på våre kanter, fordi været var klart. Uansett hva vi måtte mene om dette fenomenet; uberørt er vi ikke av fargeprakten.

Selv om dere ikke har merket så mye til det ennå, er Groruddalen Historielag i full sving med det forberedende arbeid for året. Leder – og kassererskiftet har ført til at vi i kontortiden (onsdager kl. 11.00-14.00) har vært opptil 3 ledere og 2 kasserere til stede. Ikke sjelden hender det også at andre stikker innom. Det setter vi stor pris på! I skrivende stund er det siden årsmøtet avholdt 2 styremøter. Det er ikke vanskelig å være ny leder for en stab med så mange entusiastiske mennesker! Planene for våren er som dere vil se av dette bladet, stort sett på plass. Nå gjelder det å få gjennomført det, og det skjer når flest mulig av medlemmer og interesserte møter opp på arrangementene – og gir tilbakemelding på hva dere opplever.

I referatet fra årsmøtet skrev Akers Avis/Groruddalen at påtroppende leder "lovet å gjøre en god jobb". Vel, det var nok å ta munnen litt for full, hva enten det skyldes undertegnede eller journalisten! Styret ønsker å arbeide som et team – også sammen med andre som vil engasjere seg – og la hver og en ta ansvar for de ulike arrangementer og prosjekter. Så vil vi i fellesskap koordinere hele virksomheten. Vi er spesielt takknemlig for at Leif Frantzen har lovet å ta ansvar for redigeringen av AkersDølen også dette året. Da vet vi at denne biten er i de beste hender!

Med alle gode ønsker for det nye året

Oslo, januar 2004.

Kari Rognstad
leder

Historie er spennende!

Hva skjer?

Dato/tid	Sted	Aktivitet
Onsdag 11. februar kl 1900	Stabburet på Nordtvet Gård Gårdsveien 1-3	Filmkveld Video fra Furuset 1961 Film fra utbygningen av Vestli og Stovner-gårdene Opplesning: Torill Thorstad Hauger
Onsdag 17. mars kl 1900	Grorud Samfunnshus Gårdsveien 6	Åpent møte Finn Holden: Akersgårder i Oslo Thore Haukner: "Groruddalssuite" V/ Solveig Norheim Andersen (klaver)
Onsdag 28. april kl 1900	Stabburet på Nordtvet Gård Gårdsveien 1-3	"Alna-historie – nåtid og fremtid" v/ Karsten Sølve Nielsen

Enkel servering på alle arrangementene

Det vil bli flere arrangementer utover våren. Onsdag den 12 mai blir det en tur langs deler av Alna, og søndag den 6. juni deltar vi i Stovnerdagene hvor det blir gudstjeneste på Øvre Fossum Gård med etterfølgende vandring langs pilegrimsleden over Gjelleråsen. Detaljer om disse arrangementene blir nærmere kunngjort i AkesDølen nr. 2/2004.

Velkommen til våre arrangementer!

Lokalhistorie er spennende!

REFERAT FRA ÅRSMØTE 2002/2003

22. OKTOBER 2003

STABBURET – NORDTVET GÅRD

- Saksliste:**
1. Konstituering
 2. Referat fra årsmøtet 2002
 3. Årsberetning 2002/2003
 4. Regnskap
 5. Fastsettelse av kontingent
 6. Innkomne forslag
 7. Valg

Møtet startet kl. 19.00.

Leder Kjartan Eide åpnet møtet og ønsket alle hjertelig velkommen og spesielt til foredragsholderen Vidar Noreng.

Det ble bestemt en liten endring til innkallingen. Presentasjon av årboka etter foredraget til Vidar Nordeng.

Det var ca. 55 fremmøtte og det var ingen bemerkninger til innkallingen.

1. Konstituering

Leif Frantzen ble valgt til møteleder og Berit Haugen til referent.

2. Referat fra årsmøte 24. oktober 2001

Møteleder gjennomgikk referatet. Dette ble godkjent uten merknader.

3. Årsberetning 2001/2002.

Møteleder gjennomgikk årsberetningen. Det fremkom følgende bemerkninger:
Det ble arrangert vandringer i Bydel Bjerke med utgangspunkt i Kulturminneguiden også i mai 2003.

Årsberetningen ble godkjent.

4. Regnskap

Leder Kjartan Eide gjennomgikk regnskapet. Det fremkom følgende bemerkninger:

Ang. Driftsunderskudd på kr. 47.078,45:

Dette skyldes kostnader til trykking av Årbok 2002 pluss opptrykk av årbøker som har vært utsolgt. I tillegg har det vært nødvendig å skifte ut datautstyr på kontoret på grunn av datakrasj.

Det reelle underskudd for 2003 er på kr. 22331,09. Vi kan allikevel konstatere at vi har en solid økonomi. Revisjonsberetningen ble opplest.

Regnskap 2003 for perioden 01.10.2002 – 30.09.2003 ble godkjent.

5. Fastsetting av kontingent

Det kom forslag fra styret om å øke kontingenten for 2004. Den har ligget på samme lave nivå i mange år. Begrunnelsen er at portoen er gått opp og at vi nå må betale husleie for kontorlokalene i stabburet. Det ble foreslått å øke kontingenten for enkeltmedlemmer fra kr. 70,- til kr. 100,-, for skoler og institusjoner fra kr. 100,- til kr. 150,- og for bedrifter fra kr. 300,- til kr 400,-. Økingen i kontingenten ble enstemmig vedtatt.

6. Innkomne forslag

Det var kommet forslag fra et enstemmig styre om å oppnevne 2 nye æresmedlemmer.

Tidligere styreleder og nå redaktør i Akersdølen Leif Frantzen og Jan Arne Tangerud, mangeårig styreleder, nestleder og styremedlem og også leder av årbok-komiteen. De fyller begge vedtektenes krav.

Begge forslagene ble enstemmig godkjent med stor akklamasjon.

7. Valg

Valgkomiteens leder Hjalmar Kielland delte ut og leste opp valgkomiteens forslag. Valget gjennomførtes under ledelse av Leif Frantzen. Valgkomiteens forslag ble enstemmig godkjent. Det nye styret ser nå slik ut:

Leder:	Kari Rognstad	(foreløpig 1 år)
Nestleder:	Jan Arne Tangerud	(ikke på valg)
Sekretær:	Karin Henden	(ny, 2 år)
Kasserer:	Arvid A. Larsen	(ny, 2 år)
Styremedlemmer:	Roy Normann	(ikke på valg)
	Mona Kraft	(ikke på valg)
	Berit Haugen	(ny, 2 år)
	Bjørn H. Syvertsen	(ny, 2 år)
Varamedlemmer:	Harald Olsen	(gjenvalg, 2 år)
	Greta Bruu Olsen	(gjenvalg, 2 år)
Revisor:	Øystein Buer	(gjenvalg, 1 år)
Vararevisor:	Kjell Knudsen	(gjenvalg, 1 år)

Årbokkomite:	Jan Arne Tangerud	(gjenvalg, 1 år)
	Anne Fikkan	(gjenvalg, 1 år)
	Erik Aurbakken	(gjenvalg, 1 år)

Valgkomite:	Hjalmar Kielland	(gjenvalg 1 år)
	Rolf E. Brandt	(gjenvalg 1 år)
	Per-Arne Knobelauch	(gjenvalg 1 år)
	Kjell Hovind	(gjenvalg, 1 år)

Jan Arne Tangerud takket for utnevnelsen til æresmedlem. Han overrakte blomster på vegne av styret og takket Kjartan Eide for innsatsen som styreleder. Han har stilt opp langt ut over det som kunne forventes.

Kjartan takket for seg og ønsket det nye styret lykke til. Han takket spesielt Ole Lynes for godt samarbeid. Ole fikk også blomster fra styret for sin innsats. Han overrakte nøkkelen til stabburet og "formannsklubba" til Kari Rognstad.

Leif Frantzen takket for utnevnelsen til æresmedlem i en kort tale.

Det var deretter kaffepause med hjembakt kringle.

Vidar Noreng holdt et interessant kåseri med lysbilder om renholdspioneren Emil Cæsar Ramel Michelet fra Furuset. Som takk fikk han overrakt en flaske vin

Siste post på programmet var informasjon om årets årbok av Jan Arne Tangerud, og utdeling av en signert utgave av denne til bidragsytere. Det var spesielt gledelig at så mange av bidragsyterne var tilstede på årsmøte. Det ble også gitt anledning til kjøp av Årbok 2003. Marit Stovner ble berømmet med blomster for sin innsats som bokselger.

Gro Hoddevik fikk blomster for sin innsats og for det gode samarbeide med biblioteket på Bjerke.

Møtet sluttet ca. kl. 21.30.

Referent : Berit Haugen

Kari Rognstad (leder)

Det nye styret

Foran fra venstre:

Mona Kraft, Kari Rognstad,
Bjørn Syversen, Berit Haugen

Bak fra venstre:

Arvid A. Larsen, Harald Olsen
og Jan Arne Tangerud.

Karin Henden, Roy Normann
og Greta Bruu Olsen var ikke
tilstede da bildet ble tatt

Foto: Akers Avis/Goruddalen

Æresmedlemmer 2003

Tidligere leder, Kjartan Eide, deler
ut diplom og stein av
Gorudgranitt med inskripsjon
til de to nye æresmedlemmene,
Leif Frantzen og Jan Arne
Tangerud.

Foto: Berit Haugen

Akersgårder i Oslo

Finn Holden

Den 17. mars arrangerer vi et åpent møte hvor forfatteren av boken
"Akersgårder i Oslo" vil fortelle om de forskjellige gårdene og om hvor-
dan boken er blitt til. Det vil bli vist lysbilder. Boken har fått god omtale, og
vil bli å få kjøpt på møtet.

Historie er spennende!

Cæsar Emil Ramel Michelet

"Poudretkongen på Furuset"

POUDRETERING FOR SUNNHET OG BEDRE LUFT!

Poudretrenovasjon ble standard for nye leiligheter omtrent samtidig med innlagt vann på kjøkkenet. Med tre og fire etasjers bolighus i tettbygde kvartaler ble forsømmelser i renholdet desto mer følsomt. Det private poudretsystemet fikk framgang, og det skyldtes ikke minst, som Sundhetskommisjonen skrev i 1869: "At Leieboere af den mere velhavende Klasse, har lært at skatte de Fordele, som Poudretrenovationen medfører."

Poudretfirmaets tilbud innebar bedre luft i gården. Men huseieren måtte betale og legge forholdene til rette for den nye renovasjonsmetoden. Det gjaldt blant annet å ikke ødelegge den rene varen! Søppel og møkk måtte holdes atskilt. Dette var en type kildesortering som Christianiafolk måtte lære seg. I 1867 tegnet kommunen en viktig kontrakt med firmaet, idet Christiania Poudretfabrik fikk overta renovasjonen av fattigvesenets bygninger. Statlige bygninger i hovedstaden ble også kunder hos firmaet. En av disse var Tugthuset, straffe- og forbedringsanstalten i Storgata. Inspektøren der hadde forgjeves prøvd å holde de gamle privetene fri for stank. Poudret løste problemet, forteller Eilert Sundt. Sundt var teolog og samfunnsforsker, arbeidet som lærer på tukthuset, og utga en bok om renslighet i 1869. Han var full av lovord om poudretsystemet, og mente at det ga godt håp om en løsning for de mange problemene.

GARDBRUKERSØNN FRA TRØGSTAD

Mens nattmannen forsvinner ut av historien, trer den nye tids renholdsentreprenør og gjødselgrossist inn på scenen: Caesar Emil Ramel Michelet. Han var gårdbrukersønn fra Trøgstad, født 20. juni 1834 og startet "med to tomme hender", som gårdbruker på Lambertseter gård i Østre Aker.

Michelet var deretter en tid fattigforstander i Trøgstad og kom i forbindelse med sorenskriver Johan Egeberg, som sammen med grossererne Berghaus, Jacob Stolt og Ivar Young hadde etablert "Christiania Poudretfabrik". Egeberg fikk interesse for den unge virkelystne mann og skaffet han i 1869 stillingen som assistent ved fabrikken den gang en temmelig kummerlig tilværelse. Etter hvert avanserte Michelet til bestyrer og medeier.

Les mer om denne eksentriske mannen i vår Årbok 2003. Der vil du finne en artikkel med interessant og detaljert informasjon om denne mannen som på folkemunne nærmest er legendarisk.

I tillegg til denne artikkelen finner du i Årbok 2003 en rekke andre spennende lokalhistoriske artikler fra hele Groruddalen. Boken fås kjøpt i alle bokhandlene i Groruddalen, eller du kan bestille den direkte fra oss. Se siste side i Akersdølen.

Solemskogen

Jeg har de siste kveldene moret meg med å lese gjennom boka om Solemskogen, skogsgrenda i storbyen, som gir et interessant gløtt inn i en sosial- og kulturhistorie som vi sjelden får se inn i. Boka er skrevet av etnologen Anne Sætren og forteller om områdets historie fra den dag Anton Tschudi annonserte et tomtsalg på 274 parseller fra sin eiendom på Solemskogen der han hadde delt opp tomter til folk som enten ville sette opp et beboelseshus her eller bygge en hytte. Allerede i mars 1904 var det meste av eiendommen solgt.

Bokas viktigste beholdning er enkelthistoriene, ofte fortalt av hjemmelsmennene selv, om hverdagen, maten, den første elektrisiteten på skogen, vask av klær og barnevask, butikkene, skolen og selskapslivet. Tusenvis av detaljer om et smådimensjonert Norge med en masse foreninger og samvær, en kollektiv ånd med søndagsskole og idrett, og de samme problemer som andre utkanter – selv om denne lå lovlig nær hovedstaden.

Det siste hundreåret i miniatyr kunne man kalle historien. Jeg anbefaler den gjerne til de fleste, ikke minst fordi den belyser en side av byens liv som avspeilte bygdas rytme og mentalitet og som nå er sovnet inn. Nevnte jeg at den er godt og profesjonelt skrevet?

Beste hilsen Karsten Alnæs.

Dette er utdrag fra en bokomtale som vi er anmodet om å ta inn i AkersDølen. Solemskogen er en nær nabo, og vi vil gjerne bidra til at boken om dette spesielle området blir kjent. Boken fås kjøpt i bokhandlene.

"Heimdalsluren"

Nr. 7	Onsdag den 25. mars 1931	5. årgang
	Redaktør Arvid Boge	

Groruddalen historielag har fått en tykk protokoll hvor den første siden har denne tittel. Dette er en veldig spesiell avis som er utgitt i ett eneste eksemplar. Det tok litt tid før jeg forsto hvordan den fungerte, men oppdaget at den ble lest høyt på møtene. De siste innleggene er ikke datert, men året 1935 er nevnt

og det er tydelig at krigen i Østen satte preg på de siste ord i denne bemerkelsesverdige avis. Avisen inneholder spennende stoff som forteller mye om 1930-årene. I og med at dette er 5. årgang, må det være flere slike aviser et eller annet sted i Groruddalen. Groruddalen Historielag er meget interessert i å få tilgang til disse, hvis de finnes.

Vennligst ta kontakt med Leif Frantzen, telefon 22 25 76 32 hvis du vet noe om eldre årganger av Heimdalsluren.

Her følger avskrift av den første artikkelen i Heimdalsluren nr. 7:

"Enkelte av foreningens medlemmer har tatt forargelse av den måte man optrer på møtene våre på. Etter møtets slutt kom redaktøren inn på det delikate emne med etpar av medlemmene. Tenke sig til hvis en fremmed kommer inn i vår ærede forsamling og oplot sine øine for at beskue de forskjellige individer. Han vilde bli høiligen forbauset og vilde ikke kunne tenke sig muligheten av at det var en forsamling av K.F.U.M gutter han så: For det første er lokalet fylt av tobaksrøk, så man ikke kan få øie på formannen engang, der som regel først vil innfinne sig når alle medlemmer har fått tresmak bak av å sitte å vente på ham. Dernest vil den fremmede, når han har vennet sig til tåken, få se at samtlige medlemmer enten har plasert sine mer eller mindre pene griselabber i rad og rekke rundt kanten av bordet, eller han vil finne dem liggende rett ut på diverse border langs veggene, nesten halvdøde av dovenskap og lathet, altså noe lignende en opiumsbulle. Og til sist vil han få øie på vår alltid smilende og tørste organist, sittende med enden på en stol ved et orgel og spille salmemelodier, mens han alt i ett smatter og røker på sin stinkende og dårlig utseende snadde. Den fremmede ville med en gang fastslå: en kultivert, i åndelig henseende høit hevet forsamling, mønstergyldig orden og de fleste i besiddelse av et intelligent og tillitvekkende utseende. Samtidig ville han legge merke til hvor interessert de forskjellige individer fulgte med i alt som blev sagt og i det som blev foretatt der. Den fremmede vilde også legge merke til hvor ivrige guttene var i tjenesten når det blev spørsmål om å skrive referat til neste møte osv. Den fremmede vilde nu efter det tiltalende billede han hadde fått av Grorud K.F.U.M slå seg ned i forsamlingen og så godt han kunde anbefale foreningen til andre og prøve å få med seg så mange gutter som mulig til neste møte. Det må vel mine ærede tilhørere være enig med mig i? Nei, la oss hurtigst mulig se å våkne op av den dvalen vi nu befinner oss i og i hvert fald gjøre et fortvilet forsøk på å følge med i hva som foregår på møtet og ikke fortsette i de spor vi nu er kommet inn i for da bærer det i grøften før vi selv vet ordet av det"

Redaktøren

Redaktøren sparer ingen i denne artikkelen som osrer av ironi.

Historie er spennende!

Historien om Østreheim

Utdrag av en artikkel i Årbok 2003 av Jon Tore Jacobsen

Det var en gang for lenge lenge siden. Året var 1912 og hovedstaden het Kristiania. Øvre Diesen dvs. dagens Årvoll, lå langt ute på landet i Østre Aker, som var del av det som den gang het Aker kommune. De første nybyggerne hadde kjøpt tomter og var i gang med å bygge enkle hytter. Det var dessuten året Kristiania Østre Skytterlag, (senere Oslo Østre Skytterlag) satte spaden i jorda for byggingen av sitt storstilte klubbhus i Årvollveien 52. Vi som vokste opp i distriktet kjenner klubbhuset som Østreheim, eller ("Heimen") som det har blitt hetende på folkemunne. Denne staselige tre etasjer store, hvite villaen i sveitser stil som faktisk, er et ferdighus produsert av Strømmen Trævarefabrik stod innvielsesklar i 1913 og ble offisielt innvidd 1 juni. Allerede på dette tidspunktet synliggjorde det seg en stor grad av lokalpatriotisme, da grunnmuren til Østreheim ble fundamentert med bydelens særegne steinsort Grorudgranitt. Det hersket ingen tvil om at skytterlaget hadde bygget et monumentalt klubbhus som inneholdt klubbens kontorer og oppholdsrom samt restaurant og selskapslokaler. Et stort klubbhus var nødvendig da det til store skytterstevner var forventet mange deltakere og store festligheter. Østreheim som klubbhus har vært med på arrangementet av hele fire landsskytterstevner bl.a. det største i Norges historien som ble avholdt her i 1950 med hele 5000 fremmøtte deltakere.

Under krigen skjedde forferdelige ting på Østre Skytterlags område. Gestapo henrettet Wiggo Hansteen og Rolf Wickstrøm (etter at de selv hadde gravd sine egne graver) og gravla dem inne på skytebanen. Hansteen og Wickstrøm var de første motstandsmenn som falt i kampen for et fritt Norge, 10. september 1941. Minnebauta er reist på Østreheim og bekranses hver 1. mai. Etter frigjøringen ble Hansteen og Wickstrøm flyttet og gravlagt i vigslet jord, men gravene ligger der fremdeles og kan beskues om man kjenner retterstedet. Østreskytterne var med i krigen, noe den fyldige Mil.org troppen under frigjøringsdagene var et synlig bevis på. Østreheim var under hele okkupasjonen et fast møtested for skytterlagets medlemmer.

Østreheim ble revet den 2.09.2003.

Les hele artikkelen i Årbok 2003 Boken fås kjøpt i alle bokhandlene i Groruddalen, eller du kan bestille den direkte fra oss. Se neste side.

B

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 Oslo

Besøkadresse: Stabburet Rødtvet Gård, Gårdsveien 1-3,
kontortid onsdag 1100 – 1400 - telefon 22 80 44 74, leder 22 25 75 64/92 82 98 27

Vi utgir en ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt. Vi har et spesialtilbud til dem som ikke har en komplett samling: Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene portofritt for kun kr. 120,- per stk.

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende: (kryss av)

☐ Årbok 1985	☐ Årbok 1987	☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1991
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1993	☐ Årbok 1994	☐ Årbok 1995
☐ Årbok 1996	☐ Årbok 1997	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 1999
☐ Årbok 2000	☐ Årbok 2001	☐ Årbok 2002	☐ Årbok 2003

Jeg ønsker ☐ å betale bøkene samlet

☐ å betale en bok hver måned til alle er betalt

☐ Jeg bestiller et fast abonnement for fremtidige årbøker.

Abonnementet gjelder til det sies opp.

☐ Kulturminneguide - Vandring i bydel Bjerke – kr. 50,-

☐ Vandring på Grorud kr. 50,-

☐ Rapport om Skansene på Bakås, kr. 75,-

Medlem nr. _____ Navn _____

Adresse: _____ Postnr.: _____

Oslo, den _____

(underskrift)

Klipp ut denne siden, legg den i en konvolutt og send den til oss, eller
bestill over Internett www.grohi.com